

Dosarul nr. 2ra-580/22
2-20054880-01-2ra-20042022

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – V. Puica
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – V. Sîrbu, D. Dulghieru, V. Buhnaci

ÎNCHEIERE

01 iunie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Rusu, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Aurelia Cemîrtan împotriva lui Andrei Andronic și Ion Rusu cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Ion Rusu și Andrei Andronic și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 25 mai 2020 Aurelia Cemîrtan a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Andrei Andronic și Ion Rusu cu privire la repararea prejudiciului material și moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la data de 07 septembrie 2019, ora 04:00, în mun. Chișinău, str. Ghidighici nr. 5, în apropierea clubului de noapte „Fanconi Riviera” Aurelia Cemîrtan a fost agresată de către Andrei Andronic și Ion Rusu, fiind bruscată și lovită puternic.

Prin raportul de constatare nr. 201902P3060 din 10 septembrie 2019 s-a stabilit faptul provocării unor vătămări ușoare a integrității corporale, provocate ca urmare a unei agresiuni comise de două persoane, în zona clubului de noapte „Fanconi Riviera”, agresiunea fizică manifestându-se prin strângerea de gât, lovirea cu pumnul în regiunea capului, tragerea de păr și prin îmbrânceli, s-au constatat echimoze la nivelul cristei iliace stânga, a membrului superior stâng, a genunchiului drept și excoriații la nivelul piciorului stâng.

Prin procesele-verbale cu privire la contravenție seria/nr. MAI4884419 și MAI04884420 din 16 octombrie 2019, întocmite de către inspectorul superior de poliție Scriniciu Alexandru, a fost constatat faptul comiterii de către Andrei Andronic și Ion Rusu a contravenției prevăzute de art.78 alin. (2) Cod contravențional.

Reclamanta a indicat că în urma acestor acțiuni, a fost nevoită să se adreseze medicului neurolog și celui de familie, fiindu-i prescris tratament medicamentos. A susținut, de asemenea, că i-a fost provocat un prejudiciu moral, fiind nevoită să se adreseze unui psiholog.

A notat că a suportat un șir de cheltuieli și anume: 450 lei - consultația la medicul neurolog, 533,92 lei - costul medicamentelor prescrise de medicul neurolog, 233,70 lei- costul medicamentelor procurate de la farmacia Hipocrates, 357,85 lei, 462,11 lei - costul tratamentului prescris de medicul neurolog, 38,60 lei și 237,30 lei - costul pastilelor pentru combaterea problemelor apărute în urma tratamentului neurologic, 248 lei - costul examenului ecografic, 250 lei- costul consilierii psihologice și 3021 lei - costul asistenței juridice.

A solicitat dispunerea încasării în mod solidar din contul pârâților Andrei Andronic și Ion Rusu a prejudiciului cauzat în urma cauzării vătămărilor integrității corporale și a sănătății în sumă de 2349,37 lei, a prejudiciului moral în sumă de 10000 lei, a dobânzii de întârziere, în conformitate cu prevederile art. 2025 alin. (6) Cod civil, în mărime de 628,96 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică în mărime de 3021 lei.

Prin hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost admisă. S-a încasat solidar de la Andrei Andronic și Ion Rusu în beneficiul Aureliei Cemîrtan suma de 2349,37 lei cu titlu de prejudiciu material, 10000 lei prejudiciu moral, 632,86 lei dobândă de întârziere și 3021 lei cheltuieli de judecată, în total 16003,23 lei. S-a încasat solidar de la Andrei Andronic și Ion Rusu în beneficiul statului suma de 250 lei cu titlu de taxă de stat.

Nefiind de acord cu hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, la data de 08 decembrie 2020 și respectiv la 31 decembrie 2020, în termenul legal, Ion Rusu și Andrei Andronic au contestat-o cu apel.

Prin decizia din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Ion Rusu și Andrei Andronic și a fost menținută hotărârea din 04 decembrie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În argumentarea soluției instanțele ierarhic inferioare au indicat că s-au prezentat suficiente probe, prin care se demonstrează că urmare a acțiunilor ilegale ale lui Andrei Andronic și Ion Rusu în raport cu Aurelia Cemîrtan, ultima a suportat vătămări corporale și a necesitat tratament medicamentos.

Fiind constatate acțiunile ilegale ale pârâților în privința reclamantei, legătura de cauzalitate între acțiunile ilegale ale pârâților de vătămare a integrității corporale și prejudiciile morale și materiale pretinse, instanțele ierarhic inferioare au stabilit temeinicia pretențiilor cu privire la încasarea sumelor cu titlu de prejudiciu material și moral.

La 14 aprilie 2022 Ion Rusu, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița, a declarat recurs împotriva deciziei din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului a indicat că prin probele prezentate de reclamantă nu se conturează existența raportului de cauzalitate dintre faptele intimaților și vătămarea integrității corporale a reclamantei.

Prin referința din 24 mai 2022 intimata Aurelia Cemîrtan a solicitat respingerea recursului și menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul de admisibilitate al Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil, din motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul de admisibilitate al instanței de recurs subliniază că, un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea cauza *Lebedinski v. Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, § 32; cauza *Sultan v. Republica Moldova*, 05 iunie 2018, § 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului precitat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere.

În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea *inter alia* cauzele *Marc Brauer v. Germania*, 01 septembrie 2016, § 34; *Miessen v. Belgia*, 16 octombrie 2016, § 64; *Samardžić v. Croația*, 20 iulie 2017, § 28; *Zubac v. Croația (Marea Cameră)*, 05 aprilie 2018, § 82).

Așadar, prin prisma articolului 433 din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate verifică dacă actul judecătoresc de dispoziție recurat poate constitui obiectul recursului, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Succesiv, completul de admisibilitate notează că, în cazul în care, dreptul de acces la justiție este limitat fie de lege, fie de fapte, instanțele naționale trebuie să verifice dacă aceste restricții au redus esența dreptului și, în special, dacă ele urmăresc un scop legitim și dacă există o legătură rezonabilă de proporționalitate între mijloacele utilizate și scopul care trebuie îndeplinit (a se vedea cauzele *Levages Prestations Servicii v. Franța*, 25 octombrie 1996, § 40; *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, §§ 29, 33; *Freitag v. Germania*, 19 iulie 2007, § 37; *Marc Brauer*, 01 septembrie 2016, § 34).

Articolul 434 din Codul de procedură civilă prescrie că, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

În conformitate cu art. 111 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.

Normele procedurale referitoare la termenele pentru căile de atac sunt, înafara oricărui dubiu, menite să asigure buna administrare a justiției și respectarea, în special, a principiului securității juridice. Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea cauzele *Tricard v. Franța*, 10 iulie 2001, § 29; *Nicolae Popa v. România*, 09 decembrie 2014, § 16; *Tence v. Slovenia*, 31 mai 2016, § 31). Mai mult, CtEDO a statuat că, în cazul în care termenul pentru o cale de atac ordinară este prelungit după o perioadă considerabilă de timp, o astfel de decizie poate încălca principiul securității juridice (a se vedea cauzele *Ponomaryov v. Ucraina*, 03 aprilie 2008, § 41; *Ustimenko v. Ucraina*, 20 octombrie 2015, § 47).

Conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, decizia motivată din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost comunicată electronic reprezentantului recurentului Ion Rusu, avocatului Corneliu Chisilița la data de 19 ianuarie 2022 (f.d. 171). Prin urmare, termenul pentru depunerea recursului urma să expire pe data de 19 martie 2022, însă având în vedere că în perioada 02 martie 2022- 01 aprilie 2022, în conformitate cu dispoziția nr. 5 din 02 martie 2022 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova a fost suspendată de drept examinarea de către instanțele de judecată a cauzelor civile și termenele de exercitare a căilor de atac în cauzele civile au fost întrerupte, urmând să curgă noi termene, prin urmare, completul de admisibilitate consideră în termen recursul declarat de Ion Rusu, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița la data de 14 aprilie 2022.

Sucsesiv, completul de admisibilitate evocă faptul că, în conformitate cu articolul 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

(2) Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

(3) Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

(4) Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

(5) Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

Conform articolului 433 din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care:

a) recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4);

a¹) recursul este depus împotriva unui act ce nu se supune recursului, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 429 alin. (5);

b) recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434;

c) persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare;

d) recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

In concreto motivelor inserate în cererea de recurs, completul de admisibilitate le apreciază ca fiind lipsite de substanță și care nu pot fi acceptate. Or, recursul împotriva deciziei instanței de apel este o cale de atac de drept, vizând în exclusivitate legalitatea actului de dispoziție contestat. Însă, din analiza cererii de recurs depuse de Ion Rusu, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița că acesta nu a evidențiat memoriul ilegalității și netemeinicii deciziei recurate, limitându-se la reiterarea circumstanțelor faptice ale cauzei.

În acest sens, completul de admisibilitate menționează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici care, circumscrise fiind motivelor de recurs îngăduite de lege, sunt de natură a învedera ilegalitatea hotărârii. Respectiv, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Aderent, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

La caz, completul de admisibilitate vădește că, argumentele invocate în cererea de recurs, după esența lor, pot fi încadrate în temeiurile aplicabile doar procedurii de apel și nu se regăsesc în articolul 432 din Codul de procedură civilă, aplicabil recursului. Ba mai mult ca atât, acestea au fost deja supuse examinării și aprecierii de către instanța de apel prin prisma articolului 130 din Codul de procedură civilă, fiindu-le oferite concluziile de rigoare și, prin urmare, nu urmează a fi reiterate în ordine de recurs.

Ipozezele relevate certifică în mod clar caracterul lipsit de substanță al recursului declarat, deoarece Ion Rusu, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița, nu a invocat niciun argument plauzibil în vederea justificării ilegalității deciziei instanței de apel. Astfel, se evidențiază caracterul declarativ al recursului, deoarece este lipsit de conținut și desprinde simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța inferioară, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului.

În acest sens, completul reamintește că în jurisprudența sa, Curtea Europeană a precizat că dreptul de a fi auzit în combinație cu dreptul la un recurs efectiv sunt în primul rând chestiuni de reglementare în dreptul intern și este în principiu, competența instanțelor să evalueze motivele de admisibilitate a unei cereri de acest tip (Doorson v. Olanda, 26 martie 1996, § 67). La acest capitol instanța de recurs reține că recursul declarat de Ion Rusu, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița, nu s-a bazat exclusiv pe chestiuni de drept, ce ar cuprinde încălcări esențiale sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural, iar ca urmare nu corespunde cerinței de a fi „efectiv”, fiind lipsit de șanse de succes și nu este capabil să ofere îndreptarea situației din decizia recurată.

Subsidiar, completul de admisibilitate relevă că, în condițiile din speță, cererea de recurs a fost depusă după ce Ion Rusu, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița, a avut posibilitatea de a fi auzit de o instanță de fond și de o instanță de apel, fiecare dintre care a avut deplină jurisdicție (a se vedea *mutatis mutandis* „Levages Prestations Services” v. Franța, cererea nr.21920/93 din 25 octombrie 1996, §§ 48-50).

Prin urmare, instanța de recurs apreciază că recurentului i-a fost asigurat dreptul de acces la o instanță și dreptul de a fi auzit combinat cu dreptul la un recurs efectiv. De fapt, în cazul când nu există suspiciuni privind încălcarea echității procedurii din perspectiva art. 6 § 1 din CEDO, rezultă că participanții au reușit să pună în discuție în fața instanțelor toate observațiile și raționamentele pe care le considerau necesare în vederea apărării punctului său de vedere (Blücher v. Cehia, cererea nr. 58580/00 din 11 aprilie 2005, §§ 65-67)

Din considerentele menționate și având în vedere faptul, că instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, a verificat și a apreciat corect probele prezentate, a aplicat și interpretat elocvent normele de drept material și procedural, iar argumentele invocate în recurs nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, completul de admisibilitate al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, în unanimitate, ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de Ion Rusu, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița împotriva deciziei din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău în baza articolului 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ion Rusu, reprezentat de avocatul Corneliu Chisilița, împotriva deciziei din 17 noiembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Maria Ghervas